

Abraham (Bram) Hartog werd geboren op 18 augustus 1916 te Den Haag. Hij was de zoon van David Hartog en Henriette Jacobs. Bram had een tweelingzus Aleida en een broertje Emanuel (1918). Zijn vader overleed toen hij 13 was.

In 1932 werd in Den Haag het initiatief genomen om binnen de joodse Vereniging Toneel Ontspanning Philantropie (T.O.P.) een Scoutinggroep op te richten. In januari 1933 werd de groep formeel geïnstalleerd als T.O.P.-groep (groep 28) binnen het district Den Haag van de NPV. Van de groep waren zowel jongens (welpen, padvinders en voortrekkers) als meisjes (meisjesgezellen) lid. De groep was actief in het district, deed mee aan districtswedstrijden en kreeg op een gegeven moment de beschikking over een eigen kampeerterrein. Leo Polak werd hopman en zou dit tot het verbod op Scouting in 1941 blijven. In 1936 werd een de Koning David Stam opgericht onder leiding van Oubaas Gompers. De Jamboree van 1937 was een hoogtepunt in de geschiedenis van de T.O.P.-groep. In totaal namen 48 leden deel aan dit evenement (24 verkenners met twee leiders; drie voortrekkers met één leider en veertien welpen met vier leid(st)ers). De T.O.P.-groep kreeg de zorg voor het foerageren van de Joodse groepen in het kamp. De meisjesgezellen stopten dat jaar.

Op initiatief van de T.O.P.-groep vond op 21 mei 1939 in Den Haag een conferentie plaats van leiders van Joodse padvindersgroepen. Deze bijeenkomst, onder leiding van hopman Polak, had ten doel: het contact leggen tussen Joodse padvindersleiders in Nederland, het bevorderen van oprichting van meer Joodse groepen en het bewaren en handhaven van de Joodse traditie in deze groepen. Er was veel contact met andere joodse groepen in Nederland. In *Ha'amoed; de Vuurzuil; veertien daagsch orgaan voor Joodsch Den Haag* staan regelmatig verslagen van hun activiteiten. In 1939 werd het initiatief genomen voor een nieuwe meisjesgroep, maar door de regels van de NPG, kon dit niet als onderafdeling van een culturele vereniging. Er werd daarom een aparte groep opgericht: ISPA (Israelietische Padvindsters). De T.O.P. groep nam haar intrek in een nieuw clubhuis. De T.O.P. groep stopte, net als andere scoutinggroepen, met haar activiteiten door het verbod op Scouting door de bezetter in 1941. Veel leden van de groep overleefden de oorlog en de Jodenvervolgning niet.

Bram werd in 1935 vaandrig bij de Haagse T.O.P. groep. Hij regelde voor de groep regelmatig excursies naar bedrijven, nodigde sprekers uit en was betrokken bij het beheer van het kampeerterrein van de groep, Princehaven. In 1935 vervulde hij zijn dienstplicht in Bergen op Zoom.

De Wereld Jamboree van 1937 in Vogelenzang was een hoogtepunt in de geschiedenis van de T.O.P.-groep. In totaal namen 48 leden deel aan dit evenement (24 verkenners met twee leiders; drie voortrekkers met één leider en veertien welpen met vier leid(st)ers). Naast de Haagse scouts namen ook de

joodse scouts deel van de Berg stichting uit Laren (26 scouts), van de Iduna-groep (30 scouts) en de Mee-Avdoet le-Cheroet groep uit Groningen en van de Joodse groep uit Winschoten (15 scouts). Daarnaast waren op de Wereld Jamboree 55 Joodse padvinders uit Engeland en veertig padvinders uit Frankrijk aanwezig, die kampeerden op subkamp 1, 3 en 5. De verkenner van de T.O.P. groep waren ingedeeld in subkamp 9, Oranje. De voortrekkers kampeerden op het voortrekkersterrein. De andere Nederlandse Joodse groepen stonden op subkamp 10, Woestduin. Hopman Salomon Cohen van de Bergstichting zorgde voor het rituele voedsel en de stamleden van de T.O.P.-groep kregen de zorg voor het foerageren van de buitenlandse Joodse groepen op de Jamboree. De voedselverzorging verliep niet makkelijk doordat ze verspreid over het terrein stonden en de afstanden groot waren. Door bemiddeling van de oubaas Gompers kreeg de stam voor de foerage in de ochtenduren een vrachtauto ter beschikking.

De organisatie van de godsdienstige bijeenkomsten was opgedragen aan de scouts van de Bergstichting. Op vrijdagavond 30 juli had in de open lucht een Joodse viering plaats. Naast de bovengenoemde Nederlandse groepen en buitenlandse Joodse padvinders namen hieraan ook 22 Hongaren, tien Schotten, zes padvinders uit Amsterdam en één uit Beverwijk deel. Op zaterdag 31 juli werd een bijzondere

Sjabbatviering gehouden onder leiding van mr. Lypson, die tot een Engelse groep behoorde. De volgende dag hield dr. Ph. Frank, opperrabbin van Noord-Holland, een toespraak voor alle Joodse padvinders op de jamboree.

Bram haalde zijn Gilwell in 1937. Hij nam in april 1939 afscheid bij de groep omdat hij naar Nederlands Indië vertrok met de Katori Maru. Daar werkte hij bij handelsmaatschappij Hoppenstedt in Bandung, NOI. Tijdens de mobilisatie was hij sergeant en werd krijgsgevangen gemaakt.

Vanuit Londen kreeg ik het eerste bericht en de Vaandrig verzocht mij aan alle Padvinders en belanghebbenden het volgende te melden:
 Alvorens naar Indië te vertrekken, wil ik nog gaarne van de gelegenheid gebruik maken om jullie en U allen te bedanken voor de aan mij gebrachte hulde en het vertrouwen, dat de verkenner steeds in mij gesteld hebben. Tot mijn spijt was ik niet meer in de gelegenheid om van mijn diverse kennissen nog persoonlijk afscheid te nemen. Ik hoop dan ook, dat U mij dit niet kwalijk zult nemen en ik wensch U allen veel succes en een goede gezondheid toe.
 (w.g.) A. HARTOG
 Voorloopig adres: KEBON—SIRIH 64, BATAVIA-C.
 De boot waarmede gevaren wordt heet „Katori—Maru” en is van de

Zijn broer werd op 28 mei 1943 in vernietigingskamp Sobibor vermoord. Zijn moeder en zus overleefden de oorlog. Bram overleed omstreeks 1968 in Maleisië

Meer informatie

[Geboorte Abraham Hartog op 18 augustus 1916 te Rotterdam » Open Archieven](#)

[Abraham Bram Hartog \(1916 - c.1968\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Henriette Hartog \(Jacobs\) \(1883 - 1963\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Huwelijk David Hartog & Henriëtte Jacobs op 16 december 1915 te Groningen » Open Archieven](#)

[Huwelijk Maurits van Hasselt & Henriëtte Jacobs op 6 mei 1909 te Groningen » Open Archieven](#)

[Huwelijk David Hartog & Roosje Polak op 29 juni 1892 te Rotterdam » Open Archieven](#)
[David Hartog \(1869 - 1929\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Japanse interneringskaarten, Surname: Hartog | Nationaal Archief](#)

[Joods Historisch Museum \(jck.nl\)](#)

[T.O.P.-groep, een Joodse padvindergroep in Den Haag \(1932-1941, 1945- ca. 1950\) –](#)

[Joods Erfgoed Den Haag](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche](#)

[Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 5, 1935, no 14, 29-11-1935 » 29](#)

[nov 1935 - Pag. 9 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche](#)

[Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1937, no. 5, 06-08-1937 » 06](#)

[aug 1937 - Pag. 6 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche](#)

[Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1937, no. 6, 20-08-1937 » 20](#)

[aug 1937 - Pag. 9 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche](#)

[Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1938, no 18, 11-02-1938 » 11](#)

[feb 1938 - Pag. 16 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche](#)

[Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 8, 1939, no 23, 21-04-1939 » 21](#)

[apr 1939 - Pag. 19 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche](#)

[Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 8, 1939, no 21, 24-03-1939 » 24](#)

[maa 1939 - Pag. 22 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.